

- Naturmangfoldloven hindrer ikke uttak av ulv

Forfatter

Ole G. Hertenberg, NSG

Sammendrag

- Når bestandsmålet er nådd er verken Bernkonvensjonen eller Naturmangfoldloven til hinder for å ta ut ulv.

Publisert

2017

Referanse

Sau og Geit Nr.2/2017

Utskriftsdato

19.04.2025 www.fag.nsg.no

- Naturmangfoldloven hindrer ikke uttak av ulv

- Når bestandsmålet er nådd er verken Bernkonvensjonen eller Naturmangfoldloven til hinder for å ta ut ulv.

Tekst og foto: Ole G. Hertenberg

Det var kort og godt Bjørn Stordrange, Stein Erik Stinessen og Eivind Smith, tre av landets fremste jurister, sine entydige konklusjoner da NSG, sammen med en rekke organisasjoner, inviterte til ulveseminar i Oslo i begynnelsen av mars.

Behov for lovendring?

Arrangører var Norskog, Norges jeger- og fiskerforbund, Norges Bondelag,

Utmarkskommunenes sammenslutning, Norges skogeierforbund, Norges Fjellstyresamband og Norsk Sau og Geit. Seminaret ble avholdt på Grand Hotel - vis à vis Stortinget - for å få størst mulig oppslutning fra hovedmålgruppen; stortingsrepresentanter. Bakgrunnen for seminaret var statsråd Helgensen og Klima- og miljødepartementet (KLD) sin påstand om at både Naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen begrenser handlingsrommet,

og at det derfor er nødvendig at Stortinget vedtar endringer i Naturmangfoldloven. Et tema som Stortinget på et senere tidspunkt skal ta stilling til (dato ikke satt i skrivende stund).

10 stortingsrepresentanter

Seminaret samlet et 40-talls personer. I tillegg til 10-12 stortingsrepresentanter, deriblant Ola Elvestuen fra Venstre, møtte representanter fra arrangør-

Ulveseminaret samlet et 40-talls personer på Grand Hotel i Oslo.

- At Helgensen later som om det skulle komme et slags ridende politi fra Bern for å bestemme at norsk uttak av ulv er lovstridig - er i beste fall underlig, sa professor Eivind Smith.

- Om Helgesens forslag til endring av Naturmangfoldloven skulle bli vedtatt, vil det være å gå i motsatt retning av det Stortinget har bedt om, framholdt advokat Bjørn Stordrange.

- De brede samfunnsmessige interesser under § 18 første ledd, bokstav c må møtes med lisensfelling og ikke skadefelling, understreket advokat Stein Erik Stinessen.

organisasjonen samt andre politikere og presse.

Temaet var derfor enkelt og greit: Å bringe klarhet i det juridiske handlingsrommet for uttak av ulv. Svaret fra de tre juridiske ekspertene var som nevnt klart og entydig.

- Når bestandsmålet er nådd, er verken Bernkonvensjonen eller Naturmangfoldloven til hinder for å ta ut ulv.

NSG var representert ved Kjell Erik Berntsen, Kari Anne Kaxrud Wilberg og Lars Erik Wallin.

Ønsker du å lese mer om de juridiske betraktningene? Du finner mer om temaet på: <http://www.nsg.no/forsiden/naturmangfoldloven-hindrer-ikke-uttak-av-ulv-article11926-364.html>

Stinessen i advokatfirmaet Lund & Co. summerte det hele på denne måten:

1. En forskriftsendring hvor nemndenes myndighet samsvarer med Naturmangfoldloven § 18 (hele) gir en tilfredsstillende løsning.
2. KLD viser en sterk uvilje mot å gi nemndene slik myndighet.
3. Når bestandsmålet er nådd, er det rom for at bredere samfunnsinteresser enn hensynet til sau og tamrein avveies mot et økende overskudd av ulv.
4. Stortinget har ikke vedtatt at ulvesonen skal bli ulvereservat.
5. Verken Bernkonvensjonen eller Naturmangfoldloven begrenser det juridiske handlingsrommet som ulveforliket bygger på.

6. Staten har det nødvendige juridiske handlingsrom i lov og konvensjon. Helgesens opphevelse av rovvilt-nemndenes vedtak bygger på KLDs

egen innsnevring av nemndenes myndighet i forskriften.

7. Lovforslaget er ingen lojal etterlevelse av Stortingets vedtak.

Slik beskriver Oppland Arbeiderblads HERB den politisk betente ulvestriden.

Flertallet ønsker ikke flere ulv

62% av Norges befolkning er negativ til ulv. Det framgår av MMI Ipsos sin spørreundersøkelse om holdninger til rovdyr - som nylig ble utført på oppdrag for Norsk Sau og Geit.

Tekst: Ole G. Hertenberg

MMI Ipsos har stilt spørsmålet i figuren nedenfor til rundt 1 000 mennesker over 15 år. De man intervjuet er et landsrepresentativt utvalg. I resultatberegningen er det foretatt veiting mht. kjønn, alder, inntekt og kombinasjon av fem landsdeler og kommunetyper.

Framtredende representanter for naturvernorganisasjoner og forsker-miljøer (for eksempel Norsk institutt for naturforskning, NINA) mener å ha en betydelig del av det norske folk i ryggen når det hevdes at folk ønsker mer rovdyr - og mer ulv i dette landet.

Spørreundersøkelsen viser at det er omtrent like mange som ønsker flere ulver (19%) som færre ulver (23%), mens over halvparten av befolkningen (54%) oppgir at det er passe som det er. Denne svarfordelingen er nær identisk med det vi har målt i andre undersøkelser over lang tid.

Passe betyr «ikke flere»

Når dette resultatet må tolkes som et uttrykk for utbredt skepsis til ulv, skyldes det at flesteparten av befolkningen bor i områder der det ikke er ulv. For alle disse må det å svare «passe som det er» logisk sett bety at man ønsker at det fortsatt

ikke skal være ulv i naturen der de bor. De kan jo ikke ønske seg færre når det ikke finnes noen! 68% av befolkningen bor i ulvetomme områder. Når 58% av disse mener at det er passe som det er, utgjør denne andelen alene drøye 39% av hele befolkningen som altså ikke ønsker ulv der de bor, uttrykt med dette svaralternativet. I tillegg kommer de 23% av alle spurte som ønsker færre ulver, slik at en nøktern beregning på grunnlag av svarene på dette spørsmålet, tyder på at ca. 62% av hele befolkningen (39% + 23%) er negative til ulv. Denne andelen er nær uforandret sammenlignet med andre undersøkelser vi har gjort siden 2011.

Variasjon mellom rovdyrarter

Andelen som mener det er «passe som det er» - dvs. at man ikke ønsker flere rovdyr der man bor - er stor for alle rovdyrartene. Det er likevel en viss variasjon mellom arter. Det er en større andel som ønsker seg flere gauper enn de som ønsker seg flere ulv. Andelen som ønsker seg flere jerv er relativt moderat, men relatert til hvor store skader jerven påfører saueholdet, representerer dette et svært alvorlig problem. En stor andel - hele 42% av de spurte - ønsker seg flere kongeørn. Mens

ulveproblemet er noe de fleste i dette landet etter hvert har et forhold til - om ikke annet gjennom media - går skader forårsaket av kongeørn og jerv (delvis også gaupe og bjørn) «under radaren» for både media og folk flest. Dette er en utfordring for beitenæringen og NSG: Formidle hvilket skadepotensial de andre rovdyrartene utgjør for norsk sauehold, dermed også vår mulighet til å utvikle næringsvirksomhet i distriktene, høste utmarksressurser til menneskemot og hindre/stoppe gjengroing av Norge.

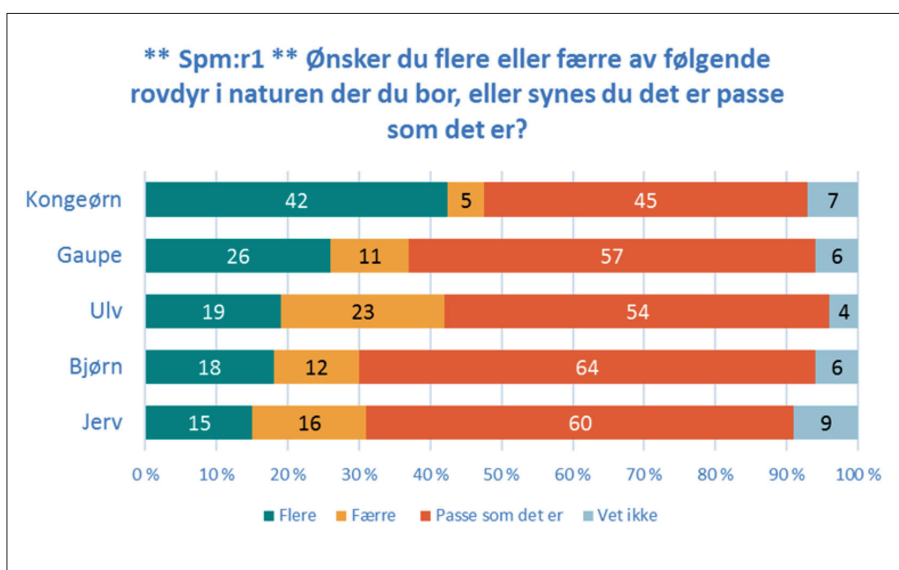
Kvinner og eldre mest skeptiske

Undersøkelsen viser at menn i større grad enn kvinner ønsker flere rovdyr i naturen der de bor. Videre finner vi at den yngre del av befolkningen er tydelig mer positive til rovdyr enn den eldre. Det er også en systematisk sammenheng mellom folks utdanningsnivå og deres holdning til rovdyr, på den måten at folk med høy utdanning er mer positive til rovdyr enn folk med lav utdanning. Mye av denne effekten forklares nok ved at unge mennesker har høyere utdanning enn eldre.

Oslofolk og yngre mest positive

En annen systematisk variasjon er at folk som bor i Oslo, der forekomsten av rovdyr ikke er spesielt høy, uttrykker noe mer positive holdninger enn folk som bor andre steder i landet. Slik sett, er folk i Midt-Norge og Nord-Norge mest skeptiske. Ser vi svarene etter parti-preferanse, er det en klar tendens til at tilhengere av SV, MDG og Venstre er mer positive til å ha rovdyr i naturen der de bor, enn tilhengere av andre partier. Tilhengere av AP og Høyre er omtrent som landsgjennomsnittet, mens tilhengere av FrP viser en særlig skepsis til ulv, uten å skille seg fra befolkningen totalt når det gjelder de øvrige rovdyrartene.

De som ønsker ytterligere fordykning og detaljer fra spørreundersøkelsen, bes ta kontakt med NSG.

MMI Ipsos sin undersøkelse konkluderer med at folk flest mener det er passe som det er.

Mye å jobbe med

Undersøkelsen viser at:

- Flertallet av det norske folk ikke ønsker flere rovdyr der de bor (Kongeørn representerer unntaket)
- 62% er negative til ulv
- Kongeørnens skadeeffekt gjenspeiles - sammenliknet med ulven - i liten grad i undersøkelsen. Det skyldes trolig at kongeørn - og de skader denne rovviltarten forårsaker - er mye mindre synlig for folk flest.
- Bare 15% ønsker flere jerv. Siden jerven er den klart største rovviltarten hva gjelder skade på norsk sauehold, er tallet likevel urovekkende høyt.

Resultatene samsvarer for øvrig godt med tidligere undersøkelser gjennomført av Norges Bondelag/Norsk Landbrukssamvirke i tiden 2003 -2007

Et spørsmål om metodevalg

At MMI Ipsos' undersøkelse kommer annerledes ut enn f.eks. NINAs undersøkelser, har trolig å gjøre med valg av metodikk.

1 Spørsmålsstilling

MMI Ipsos ber respondentene ta stilling til hvert av rovdyrene i naturen der de bor. Understrekingen er etter Ipsos sin mening helt avgjørende. Det er gjennomført spørreundersøkelser der denne presiseringen ikke er foretatt, f.eks. ved at det spørres generelt om man vil ha ulv i Norge. Siden det er kontakten med rovdyr for mennesker og husdyr som trolig vurderes når svarene skal gis, er denne presiseringen etter Ipsos sin vurdering helt nødvendig for å avdekke

de egentlige holdningene til rovdyrene, og ikke måle hvor utbredt romantiske oppfatninger om rovdyrenes eksistens kan være i befolkningen.

2 Kontaktform

Mens andre baserer seg på e-post som kommunikasjonskanal, bruker Ipsos fortsatt telefon. Siden det fortsatt er en del av befolkningen som ikke baserer seg på/bruker e-post, bidrar dette trolig til at Ipsos får et mer representativt utvalg respondenter. Dette gjelder særlig eldre mennesker som gjerne er mer skeptiske til rovdyr enn gjennomsnittet. Vi vet også at folk i distriktene er mindre tilgjengelige på e-post enn folk f.eks. i byene.

« **Oslofolk** (som ikke har rovdyr) er mer positive til rovdyr enn de som bor i distriktene (som daglig plages av rovdyr)